

ZILVER BLAD

- 03 *Morgen anders, eerlijker en gezonder!*
- 09 *Ouderenzorg na corona*
- 10 *Tegen droogte telt elke druppel*
- 11 *'Ik ben een pietje precies'*
- 14 *Lockdown als geschenk*

Bijzondere tijden...

Ja, zo mogen we het wel stellen: sinds 23 maart leven we in bijzondere tijden. COVID-19 ofte corona heeft ons leven grondig dooreen gerommeld. Tegen onze zin -maar lange tijd heel terecht- werden we aangespoord 'in ons kot te blijven'. Als actieve senioren misten we het contact met vrienden en bekenden. En de activiteiten die ons leven kleuren. Daarin komt gelukkig verandering, want deugd deed het niet, dat verblijf binnen vier muren. In dit zomernummer blijven we niet al te zeer stilstaan bij corona. Uit de ervaring van de voorbije maanden willen we vooral positieve conclusies trekken. Voor de rest zorgde de redactie alweer voor een ruim en gevarieerd leesaanbod. Geniet ervan!

Eerste keer Zilverblad?

Je bent lid van Groen en ouder dan 55. Dan ontvang je dit blad en ook de digitale nieuwsbrieven van GroenPlus. Waarom? Op je 55ste heb je veel ervaring opgebouwd. Kinderen hebben het ouderlijk nest verlaten. Je krijgt kleinkinderen. Je pensioen komt stilaan dichterbij. Je bekijkt opnieuw je maatschappelijke engagementen. Op die veranderende situatie wil GroenPlus, de ouderwerking van Groen, inspelen. Met allerhande interessante activiteiten.

Als actief lid van Groen kan het zijn dat onze werking nog niet bij je aantikt. Geen probleem. Misschien ontvang je ook liever geen papieren Zilverblad (*) in je bus; of onze digitale nieuwsbrief, bij gebrek aan tijd bv. Geef dan een seintje aan eindredacteur walter.decoene@telenet.be.

(*) Zilverblad kan je ook lezen op onze website www.groen-plus.be, onder de rubriek 'Het kan anders'.

Hugo Van Dienderen
ondervoorzitter

Een vleugje poëzie

Mijn vrienden van toen

*'k Herinner me de kleuren en het geuren van jasmijn
het kirren van de duiven, het scharrelen van de kippen
We dansten blij gezind en slaagden erin om samen te zijn
door aan de aarde te tippen en aan de hemel te nippen*

*'k Herinner me de windstilte van de volle zomer
de schichtige capriolen van vlinders in de lucht
Mijn vrienden van toen maakten van mij een dromer
die nu nog wil vechten voor mensen op de vlucht*

*'k Herinner me hun namen als sprookjes in een boek
dat ik elke dag in de hand neem om verder te lezen
Moge de zomers uit onze jeugd brengen wat ik zoek:
Een wereld, totaal van angst en vernietiging genezen*

Bert

Morgen anders, eerlijker en gezonder!

De eeuwig optimistische filosoof Rutger Bregman zegt in Knack van 1 april 2020: 'Ik hoop vurig dat de coronacrisis voor de verzorgingsstaat wordt wat '9/11' was voor de surveillancestaat. Toen kreeg de staat verregaande macht om terroristen te achtervolgen over de hele wereld, bommen te gooien en te investeren in het leger. Kan een pandemie nu zorgen voor investeringen in sociale zekerheid, degelijke pensioenen en fatsoenlijke banen? Na WO II bouwden de leiders van toen een sociaal zekerheidssysteem, gebaseerd op bijdragen uit arbeid. Nu is het tijd om aan de grote vermogens een reële bijdrage te vragen.'

Niet iedereen is in staat om uit arbeid een leefbaar inkomen te vergaren. Tijdens deze crisis kloppen veel mensen aan voor steun bij het OCMW. Het zijn de schijnzelfstandigen en zij die de interims aan elkaar rijgen en weinig rechten opbouwen. **Groene partijen moeten nu het basisinkomen op tafel leggen!**

Deze crisis biedt ook een betere kijk op de arbeidsmarkt. Zo wordt duidelijk wat essentiële beroepen zijn. In deze corona-oorlog staan vrouwen in de vuurlinie. Hoog tijd om niet alleen te applaudisseren voor de zorgberoepen, maar ze ook financieel beter te vergoeden. We houden heel wat 'bulshit jobs' in stand, terwijl essentiële beroepen handen te kort komen. Deze crisis kan ook een doorbraak betekenen voor het telewerken. Ze onderlijnt het belang van de toegang tot digitale media voor iedereen. Ook het belang van onderwijs en het ruimtegebrek in vele scholen wordt pijnlijk duidelijk. Na deze crisis moeten we extra investeren in wat voor de mensen belangrijk is: zorg, onderwijs, buurtwinkels... Ook het verenigingsleven en de culturele sector verdienen extra zuurstof.

Deze crisis wordt gezien als iets dat we wel zullen overwinnen. Een kwestie van investeren in het juiste vaccin. Maar als we onze relatie met de natuur niet herzien, zadelen we de komende generaties op met steeds meer pandemieën.

Groene voorstellen om de klimaatopwarming te stoppen en de afbraak van de biodiversiteit tegen te gaan, gaan

hand in hand met de maatregelen om nieuwe pandemieën te voorkomen. Minder over en weer vliegen is niet alleen goed voor het milieu, het voorkomt ook de wereldwijde en snelle verspreiding van virussen.

We mogen niet langer afhankelijk blijven van Chinese mondkmaskers, beademingstoestellen en andere producten van de maakindustrie. Zo dringen we het wereldwijd transporteren van goederen terug en scheppen opnieuw banen voor laaggeschoolden in Europa. Dit geldt ook voor de landbouw. Moeten we morgen in Vlaanderen nog varkens of aardappelen kweken voor export naar... jawel, China? De industriële landbouw zorgt voor het verdwijnen van dier- en plantsoorten. Dit is dus het moment om de omslag te maken naar een beleid dat landbouw en natuur opnieuw verbindt.

Ook het belang van de natuur voor het welzijn van mensen is meer dan ooit duidelijk. Tijd om te investeren in natuur voor steden en dorpen. Welzijn en klimaat ontmoeten elkaar. Meer groen en blauw (water) is de beste remedie om iets te doen aan het hitteschild dat onze steden 's zomers onleefbaar maakt. Meer water zorgt voor de aanleg van buffers, om de toenemende droogte door te komen.

Ook de koepel van milieu-en natuurorganisaties lanceerde een **10-puntenplan** dat in dezelfde richting gaat. **Je kan het plan onderschrijven op # Beter na Corona.**

ETIENNE HOECKX
RITA VAN DE VOORDE

Aantrekkelijk wonen

Als bouwheer verwerk je individuele wensen rond wonen; maar bij woonprojecten bepalen promotoren en aannemers meestal zelf de keuzes.

Wanneer we ons per hoofd minder grond willen toe-eigenen, zonder frustraties over de woonplek, dan groeit de vraag naar kwalitatievere groepsbouw. Meerdere behoeften zijn te onderscheiden, zoals: genoeg privacy en akoestisch comfort, ecologisch waardevolle buitenruimte, voeling met de natuur, aanpasbaar wonen, een fijn sociaal leven en... betaalbaarheid.

In functie van de privacy dienen inrijmogelijkheden beperkt. Akoestisch comfort impliceert vooral technische oplossingen. Voldoende privé buitenruimte van minimum 10m² lijkt ons een recht. Bij appartementsbouw worden terrassen best zo ontworpen dat ze zoninval bij de onderburen niet verhinderen. Voor de kinderen zijn speelruimten in de

omgeving belangrijk. In een project in Kopenhagen hebben ze dat zelfs op het dak gerealiseerd.

Aanpasbaar wonen kan in doordachte plannen verwerkt worden. Zo blijft het mogelijk ruimten te herverdelen door verplaatsbare wanden en leidingen klaar te leggen voor meerdere planversies. Op die manier kunnen zelfs wooneenheden gesplitst of samengevoegd worden. Levenslang wonen kan, door vooraf rekening te houden met bv. het gebruik van een rolwagen. Dat heet meegroeiwonen.

Aandacht voor het sociaal samenleven vinden we in het concept van samenhuizen. Iedere wooneenheid wordt kleiner bedacht, om met die oppervlaktewinst gemeenschappelijke ruimten te kunnen realiseren, zoals een feestzaal met keukens en een ruimte om te knutselen.

Bij dit concept horen, naargelang de afspraken, ook gezamenlijke maaltijden. Voor velen is dit een drempel. Een vrijblijvender idee is te zorgen voor een mix aan wooneenheden voor kleine en grotere gezinnen, seniorenflats en studio's.

Tijdens het bezoek van GroenPlus aan Freiburg konden talrijke voorbeelden ons bekoren. Een kleine greep:

- Er wordt van meet af aan waardevol

ecologisch groen voorzien, mét duurzame speeltuigen voor kinderen én voor volwassenen.

- Voor kleine samenkomsten kunnen de bewoners een lokaal met keukentje en wc huren in het gebouw. Idem met een logeerkamer voor toevallige bezoekers. Dat spaart een extra kamer uit in de individuele wooneenheden.
- Gemeenschappelijk en toegankelijk voor alle bewoners zijn: een ruimte met was- en droogautomaten, drooglijnen in de buitenruimte en een afsluitbare fietsstalling.
- Verloederde appartementsblokken werden herdacht met inspraak van alle betrokken partijen. In de vernieuwde versie kwam een conciërge als aanspreekpunt-bemiddelaar.
- Ook zagen we ergens in eenzelfde woonblok zowel gemengde bewoning, een woon- en zorgcentrum voor volwassenen en een kinderopvang voor baby's en kleuters.

Op initiatief van de Vlaamse regering bevinden zo'n 28 projecten voor experimentele woonvormen zich in de ontwerpfase, waaronder samenhuizen, kangoeroewonen en eigendomsvormen als Community Land Trust, die voor senioren zeker interessant zijn.

In de Ban van oorlog

Roos De Fraine met
het certificaat van
haar meterschap

Vijf jaar geleden postte ene Roos De Fraine een foto in mijn mailbox. Ik keek aan tegen een mij onbekende vrouw, achter een wit kruisje op een kerkhof. Roos meldde me dat ze op het Amerikaanse oorlogskerkhof van Henri-Chapelle het graf van William H. Goldstraw had geadopteerd. Die was op 25 januari 1945 nabij Wilwerwitz (GHL) gesneuveld tijdens het Ardennenoffensief. Misschien iets voor het Zilverblad, dacht Roos. Nu WO II, na 75 jaar, herdacht wordt, leek me het moment gekomen om op het adoptieverhaal van Roos terug te komen.

Laat ik haar eerst even voorstellen. GroenPlusser Roos De Fraine (70) is actief bij Groen Rotselaar. Tot dochter Ingrid haar opwachting maakte, zette ze zich in als vroedvrouw. In Kessel-lo leerde ze haar man Peter kennen. (Toevallig geboren op D-Day, 6 juni 1944!) Samen streken ze neer in het Hageland, eerst in Holsbeek, later in Rotselaar.

'Al bij de scouts was ik bezig met de natuur', steekt Roos van wal. 'Mijn vader' was arts, hij leerde me dat de omgeving waarin je woont veel invloed heeft op je gezondheid. Als kind ging ik, samen met mijn ouders, een keer per maand naar de natuurfilms van 'Exploration du Monde' kijken.'

Terug naar 1945. Hoe raakte Roos zo betrokken bij de oorlog? Roos: 'Ooit vertelde mijn moeder me hoe ze met haar ouders, broers en zussen vluchtte naar Frankrijk. Ze schreef dat verhaal ook neer in een boek. Het wedervaren van het vluchtelingetje Elisabeth maakte een grote indruk op me. Het bracht mee dat ik nu nog altijd heel kwaad wordt als er met de rechten van vluchtelingen gesold wordt.

Begin WO II schaften de nazi's de orde van geneesheren af. Belgische artsen moesten trouw zweren aan de Führer. Mijn vader zag dat niet zitten en richtte een alternatieve orde op. Die hield zich o.a. bezig met de evacuatie van neergestorte piloten en hielp Joodse versteekelingen aan vervalste medische papieren.

Toen onze kinderen groter werden, bezochten we samen Normandië. De landingsplaatsen en de kerkhoven, Amerikaanse en Duitse. Onze oudste dochter, toen 14, was erg verbaasd dat Duitse gesneuvelden amper ouder waren dan zichzelf.

In 2018 reisde ik met mijn man naar Saintes, waar mijn moeder van 1914 tot 1919 als vluchteling woonde. In haar voetstappen te lopen was heel ontroerend. We ontmoetten er ook een schepen van Saintes. Op zijn voorstel heb ik het verhaal van mijn moeder vertaald in het Frans. Voor de schoolkinderen. Ik heb het verhaal ook voorgelezen aan mijn kleinkinderen.'

Hoe kwam Roos uiteindelijk bij William H. Goldstraw terecht? Roos: 'Toen ik in 2014 mijn broer in New Jersey bezocht, kwamen we ook op Arlington National Cemetery. Daar vertelde men mij dat je in Europa graven van Amerikaanse soldaten kon adopteren. Terug in België nam ik contact op met Henri-Chapelle. Zo kreeg ik een 34-jarige gesneuvelde uit New Jersey toegewezen. Ik kwam te weten dat William getrouwd was en drie kinderen had. Ik ben dan via Facebook op zoek gegaan. Eerst dook Williams dochter Caroline op, later zijn zonen John en Robert. Ik heb toen op Facebook een Tributepagina geopend en er foto's en de stamboom van William op gepost. Ook foto's van de jaarlijkse Memorial Day in mei. Ik leg dan in naam van de familie bloemen neer op het graf. Als dank aan hun voorvader die, samen met zijn kameraden, voor onze vrijheid heeft gevochten en is gesneuveld.'

Toerisme, vloek of zegen?

Ver reizen is niet een uitvinding van onze tijd, want de eerste mensen leefden een nomadisch bestaan en legden verre afstanden af. Archeologen ontdekten in het tandglazuur van menselijke vondsten soms heel andere stoffen dan er ter plaatse voorkwamen. Eigen aan onze tijd is het tegelijk vlug én ver reizen, omdat we nu over andere middelen beschikken. Dat is wat anders dan te voet of met paard en kar, of andere reisdieren, of met de boot.

Nog niet zo lang geleden, in de lange loop van de geschiedenis, daagden de fiets, de auto, de trein en het vliegtuig op. Ooit begon ene meneer Michelin banden te fabriceren met rubber, de goedkope grondstof uit de tropen. In 1891 kreeg je de eerste verwisselbare fietsband. Daarna volgden er banden voor koetsen en auto's. De verkoop was echter niet enorm, tot Michelin op het idee kwam om te wijzen op een torentje hier, een kerk daar, een lekker eetadres ginder... Zo zijn de

eerste reisgidsen en wegenkaarten ontstaan en moet reizen voor het plezier begonnen zijn. Meer dan een eeuw later, na die eerste verwisselbare fietsband, is reizen een massaproduct met alle mogelijke excessen. We hangen al lang niet meer af van verwisselbare banden. Voor de kostprijs moeten we het ook niet laten, want reizen is supergoedkoop. Anno 2020 was het meer dan nodig om stil te staan bij de waarde van reizen. Uit onszelf zouden we die denkoefening niet doen, maar corona dwong ons om thuis te blijven, de eigen streek te verkennen, zachte en harde manieren van zich verplaatsen te ontdekken... en ons af te vragen of we iets misten. De ene mist iets, de andere niet, natuurlijk. Het hangt ervan af waarom en waarvoor je reist.

Toerisme kan zowel een vloek als een zegen betekenen.

Tot de categorie '**vloek**' behoren de vele steden die kreunen onder de druk van het toerisme; de idyllische plekjes in de bergen of aan de kust en de onbereikbare plaatsen die veranderen in toeristische oorden. Iets wat we daar voorheen niet kenden, daagde op: zwerfvuil, platgetreden paden, drukte... Veel jobs in het toerisme van vandaag zijn echt geen pretje. Denk maar aan de bagageslepers, in- en uit het vliegtuig. De vele over-en-weer-bewegingen te land,

te lucht en te water zijn hoe dan ook nadelig voor het milieu. En hebben we niet van onze rust genoten, toen er nauwelijks lucht- en ander verkeer was? Van het openbaar vervoer en het autoverkeer kan ik niet meespreken, want ik ben in mijn kot gebleven. Veel natuur en ook cultuur lijden onder het toerisme. Ik denk daarbij aan die waterval en aan het interieur van dat kerkje, die plots een bron van inkomsten zijn geworden. Twee keer raden wie er rijker van werd. Toerisme vormt een verstoring van plaatselijke authentieke leefwijzen. Al was het maar omdat een doorsnee toerist op zijn dagelijkse douche en royaal eten gesteld is. Zelfs als hij of zij in een droge streek op reis gaat.

Tot de categorie '**zegen**' behoort het toerisme dat uitnodigt om andere leefwijzen te ontdekken en waarderen, en zo je eigen horizon te verruimen. Wie op een respectvolle manier nieuwe oorden verkent en openstaat voor andere culturen verrijkt zichzelf. Toerisme betekent ook werkgelegenheid voor de plaatselijke bevolking, in de hoop dat ze zo wat meer levenskwaliteit kan vergaaren.

Zeker. Toerisme heeft goede kanten, maar het kon geen kwaad om het wereldwijd, al is het maar tijdelijk, aan banden te leggen.

Tot uw dienst!

De zeven zonden van de ambtenaar doorprikt

Lode Vanoost, ex-Agalev, is, na een veelzijdige carrière, journalist voor DeWereldMorgen.be. Een jaar lang spoorde hij door ons land en sprak met werknemers van openbare en aan de overheid gelinkte diensten. Met werknemers van alle niveaus: klusjesmannen, spoorwegpersoneel, loketbedienden, wijkagenten, verpleegsters, leerkrachten, rechters, enz. Met dit boek wil hij niet alleen clichés over het overheidspersoneel, als: lui, te duur, vastgeroest, en andere vooroordelen ontkrachten, hij wil ons ook kennis laten maken met de taken van het personeel. Waarbij binnen de verschillende diensten ook hun enthousiasme, hun gedrevenheid en hun motivatie naar voren komen. Dat staat dan in schril contrast met de clichés in allerlei grappen, films en niet in het minst in televisiereeksen als De Collega's.

Dank zij de auteur leren wij heel wat openbare diensten kennen, wat juist hun bevoegdheid is, hoe de taken worden ingevuld door het personeel, met welke problemen zij geconfronteerd worden, hoe men op hen wil besparen en ook hoe belangrijk voor ons sociaal welzijn een goed draaiend overheidsapparaat wel is. **Vanoost toont aan hoe een afbraak van openbare diensten eigenlijk gelijkstaat met een afbraak van sociale rechten en onze welvaart.** Hij maakt ook de vergelijking met landen waar een verregaande privatisering bestaat (bv. de gezondheidsdienst in VS) of aan de gang is. In deze geprivatiseerde instellingen tellen alleen de winst en de aandeelhouders en niet de dienstverlening, waardoor de zwakkeren en de minder begoeden dreigen uit de boot te vallen. Die instellingen zijn niet automatisch goedkoper voor de gebruikers, m.a.w. voor allen. Natuurlijk is niet iedereen fantastisch, productief en efficiënt. Net zo goed is dat in privébedrijven.

Tijdens de lange regeringsvorming na de verkiezingen van 2010 is bewezen hoe belangrijk een goed werkende administratie wel is, zeker als er geen regering is. Met de coronacrisis wordt dit nog eens bewezen. **Dank zij de vele zichtbare en minder zichtbare personeelsleden van allerlei diensten kon alles, rekening houdend met de**

Lode Vanoost Tot uw dienst

*De zeven zonden
van de ambtenaar doorprikt*

zware crisis die ons land meemaakt, goed blijven draaien. Dit dank zij het verplegend personeel, de politie, het personeel van de vervoersmaatschappijen, de huisvuilophaling, de post die zoveel pakjes moest verwerken, enz.

Men mag ook de onzichtbare ambtenaren niet vergeten, zij die ervoor zorgden dat iedereen die er recht op had, correct en tijdig werd betaald. Zelf denk ik hierbij, gezien mijn achtergrond, aan het personeel van de RVA en hun collega's van de uitbetalingsinstellingen: de vakbonden en de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen. Deze laatste kreeg op korte termijn meer dan een miljoen uitkeringsaanvragen voor tijdelijke (soms volledige) werkloosheid te verwerken. Vaak van mensen die voor de eerste keer werkloos werden. Waarbij Hulpkas en vakbonden zich ook hebben moeten aanpassen aan een op het laatste nippertje gewijzigde reglementering. Ook de mutualiteiten hebben het zwaar gehad en hebben het nog altijd zwaar. Maar allen hebben ervoor gezorgd dat iedereen correct en tijdig betaald werd, tenminste voor zover het dossier volledig en juist was ingevuld.

'Tot uw dienst' is zeer aanbevelingswaardig, zowel voor wie positief als negatief staat tegenover de werknemers van overheidsdiensten; maar vooral voor wie er te weinig over weet.

Pandemieën in vroegere tijden

Uit mijn lessen geschiedenis in het middelbaar herinner ik me nog levendig de verschrikking die de pest halfweg de 14de eeuw teweegbracht. 100 miljoen doden, of een kwart van de toenmalige wereldbevolking. Frappant was de trage, maar gestage opgang van de bacteriële epidemie.

De slachtoffers werden aan hun lot overgelaten. Ze werden gemeden als de pest. Er waren geen remedies en men geloofde niet in een oplossing. Het was de straf van God en de schuld van de Joden. Zelfhygiëne bestond nog niet: men waste zich zowat drie keer per jaar en men zocht troost in seks en alcohol.

Tussen 1347 en 1351 stierf een derde van de bevolking in Vlaanderen aan **de pest**, zwarte dood genaamd. In de middeleeuwse steden komt ze overal voor. Nu leggen we de link met de oorlogen en de hongersnood die de bevolking verzwakten en vatbaar maakten. Andere pestepidemieën en herop-

flakkingen eisten minder slachtoffers. Zo de Juliaanse pest in 541, met 40 miljoen doden, en de epidemieën in de 17de eeuw (3 miljoen), 18de eeuw (600.000) en de 3de pandemie in 1855 (12 miljoen). Nu is de pest gelukkig overwonnen.

De Franse schrijver Albert Camus schreef 'La Peste', een aangrijpend boek. Daarin zijn ratten de overbrengers en staan ze symbool voor de nazibezetting in Frankrijk. Voor ons was dat verplichte lectuur in het regentaat. Andere epidemieën waren: **de pokken** (nu met inenting onder controle) en **de cholera**.

Moderne epidemieën

In 1889-90 kenden we **de Russische griep**. De pest was al bedwongen, maar er stierven wel 1 miljoen mensen. Einde 19de eeuw was er nog een uitbraak van **de gele koorts**, maar daarover vond ik geen verdere gegevens.

Een echte pandemie was **de Spaanse griep** van 1918-19, in de winter na WO I. Een heropleving 1 jaar later eiste 40 miljoen doden, of zowat 2% van de wereldbevolking. Er bestond toen nog geen vaccin, maar men lette wel al op voeding en hygiëne.

In 1957-58 was er **de Aziatische griep**. Ik was 16. Na de (verplichte) ochtendmis op het college in Neerpelt voetbalde

ik goed mee op de speelplaats. Plots ging het niet meer. Ik fietste terug naar huis en kroop in bed. Ik werd erg ziek, de Aziatische griep had me te pakken. Wat de dokter als behandeling voorschreef, weet ik niet meer. Later hoorde ik dat ik Aziatische griep had gehad. Ik moest toen veel appelsienen eten! In 1968-70 eiste **de Hongkong griep** alweer 1 miljoen doden.

Toen in 1981 **het HIV-virus** uitbrak, was er weer geen vaccin. Men kende wel de manier van verspreiding, zodat de mens zijn gedrag kon aanpassen. Bij seks bood een goed gebruikt condoom veiligheid. Had je partner het niet, dan kon je het zelf ook niet krijgen. Overdracht via bloed controleren lag iets moeilijker. In Frankrijk raakten heel wat mensen besmet via bloed dat ze via transfusie ontvangen hadden. Sindsdien beschermt een geneesmiddel tegen HIV-Aids, maar er zijn wel 25 miljoen mensen aan overleden. In 2002 vergde **Sars**, vooral in Afrika, 770 slachtoffers. **De varkensgriep** van 2009-10 eiste 200.000 doden. Het valt op dat griep in de zomer nagenoeg verdwijnt, maar terugkeert in de winter. We beschermen er ons tegen met de jaarlijkse griepsput.

In 2012 was er nog **MERS** en in 2014-15 **EBOLA**, met 11.300 doden. De mensheid leek het min of meer onder controle te krijgen. En toen kwam **Corona**.

Onderenzorg na corona

Het gevaar van het generatie- denken

Virologen focusten vanaf dag 1 op de strikte scheiding van generaties. Hun standpunt: 65-plussers behoren tot de kwetsbare groep en moeten zoveel mogelijk geïsoleerd worden van de jongere generaties. 65-plussers worden zo op één hoop geveegd.

Uit de cijfers blijkt nochtans dat vooral patiënten met andere gezondheidsproblemen overlijden aan het coronavirus. Die gezondheidsproblemen nemen toe met het ouder worden, maar zijn niet gebonden aan een leeftijdsgrens. Een 55-plusser met hartproblemen loopt evenveel risico als iemand van 65 met diezelfde ziekte. De eerste moet echter buitenshuis om de economie draaiende te houden, de tweede blijft nog enkele maanden in quarantaine. De logica is zoek. Het generatiedenken is niet nieuw en bouwt verder op het neoliberal beleid dat focust op jobs, jobs, jobs... Wie actief is op de arbeidsmarkt telt echt

mee. Het belang van arbeid door vrijwilligers, waaronder veel 60-plussers, wordt miskend.

Is het verantwoord om van de jongere generaties zoveel solidariteit te vragen voor de oudste generaties? Moeten ouderen geen coronataks betalen, als schuldaflossing voor wat ze de jongeren aandoen?

Dit soort vragen leiden ons af van de echte, m.n. hoe we de intergenerationale solidariteit opnieuw kunnen opstarten.

Je kan de economie niet draaiend houden zonder ook de samenleving draaiend te houden. Als iedereen weer aan het werk gaat, wie gaat dan de (zieke) kleinkinderen opvangen? de mantelzorg opnemen voor zorgbehoevenden? Wie gaat achter de toeg staan van de sportcantine? De bar open houden in cultuurcentra? Jawel!

Hoe voorkomen we dat na corona nog meer mensen in armoede terechtkomen?

De gevolgen van corona zijn vooral groot voor wie het sociaaleconomisch minder goed heeft, in een klein appartement woont, door inkomensverlies zijn huur niet meer kan betalen, of leeft in een onveilige omgeving met een groter risico op huishoudelijk geweld.

Hoe is het mogelijk dat we, ondanks alle maatregelen, niet konden voorkomen dat zoveel mensen overleden in de woonzorgcentra?

Deze trieste cijfers bewijzen dat we fout bezig zijn met de opvang van ouderen. Zorgbehoevenden opvangen in een groot-schalige instelling, waar volk uit verschillende regio's of coronabubblen in- en uitloopt, biedt alle kans op verspreiding van een virus.

Stop dus met de bouw van grote woonzorgcentra en start met buurtgebonden opvang. Zorg wordt gecoördineerd en georganiseerd per wijk. Het laat mensen toe oud te worden in eigen buurt en het schept een nauwe relatie tussen zorgvrager en zorgverlener. Wanneer de zorgbehoefte te groot wordt, vangen we ouderen op in kleinschalige buurtzorghuizen. Dit soort opvang houdt ouderen in hun waardigheid en maakt hen minder vatbaar voor virusuitbraken.

De bouw van grootschalige rusthuizen snijdt ook economisch geen hout. Deze generatie zegt steeds luider dit soort opvang nooit te willen. Bovendien, binnen 30 jaar is de babyboomgeneratie uitgestorven en blijven we achter met leegstaande woonzorgcentra.

In vorig Zilverblad hadden we het over een voorstel van Groen parlements lid Ann De Martelaer, om een **ouderen-rechtencommissariaat** op te richten. Zo'n commissariaat is nu meer dan nodig!

Tegen droogte telt elke druppel

Zijn we klaar voor een nieuwe, droge zomer? Het antwoord is simpel: neen. We denken dat het ons niet zal overkomen en doen verder zoals we bezig zijn. Of we gaan ervan uit dat iemand anders het wel zal oplossen. Problemen met water, of het nu te veel of te weinig is, schuiven we voor ons uit.

We zijn er niet op voorbereid

Op de wereld is er een grote hoeveelheid zout water en een beetje zoet water, dat enerzijds als fossiel water in grondlagen opgeslagen zit en zich anderzijds als oppervlaktewater in waterlopen en bekkens bevindt. Zoet water is interessant voor drie groepen gebruikers: huishoudens, industrie en landbouw. Laat ik er een vierde groep aan toevoegen: de natuur, die heel belangrijk is tegen droogte.

Wereldwijd gaat het niet goed met het waterbeheer. Het doet denken aan onze houding tegenover pandemieën: zolang we er niet mee te maken hebben, zijn we er niet op voorbereid. We beschouwen water als de vloeistof die uit de kraan komt. De kennis over de oorsprong ervan ontgaat ons, dus gebruiken we ongelimiteerd zoet water voor alles en nog wat, ook al daalt de voorraad. Alarmerend is dat Vlaanderen en Brussel binnen Europa per inwoner zowat het minste water ter beschikking hebben. (*). Dat komt door de bevolkingsdichtheid, te weinig grote rivieren en ons kwistig gebruik. Dat verbruik is met de generaties toegenomen door het hogere comfort. Denk maar aan de dagelijkse douche, wc's met waterspoeling, tuinslangen, hoge drukreinigings, zwembaden...

Opvangen en insijpelen

Weervoorspellers hebben het over 'goed weer', met zon; of 'slecht weer', met neerslag. Hoe kan onze voorraad zoet water

op peil blijven als hij niet wordt aangevuld? Waarom houden we niet van regen, maar wel van douchen? Waarom voeren we veel ongebruikt water af? Water is een cyclus. Neerslag dringt in de bodem, verdampt, wordt wolk en wolk valt als neerslag op aarde. Die cyclus blijkt niet vlot meer te werken. Vooreerst is er de verharding. Als een groot deel van de bodem bedekt is met harde materialen, kan het water niet insijpelen. Dat is zo met straten en pleinen, maar ook met opritten en terrassen. En zelfs met afdekfolie tegen *onkruid*. We willen water snel kwijt en voeren het, onrechtstreeks, naar zee. Zo wordt zoet water zout water.

Gescheiden afvoer

Op bouwerven wordt grondwater weggepompt. Verder voorzien veel gebouwen geen opvang of berging van hemelwater. Idem met wegen en bestrating. In het beste geval is er gescheiden afvoer van regenwater en gebruikt, vervuild water; maar aan opvang wordt er niet gedaan. En dan heb je nog de landbouwbedrijven. Akkers worden gedraineerd en het water afgevoerd. Of het vee hokt jaar in jaar uit in megastallen, in plaats van te grazen op sappige weiden. Zo worden er dagelijks vele hectoliters opgepompt als drinkwater. Bij aanhoudende droogte doen die geïndustrialiseerde bedrijven een beroep op het rampenfonds, dus op gemeenschapsgeld. Landbouwbedrijven die duurzaam met hun grond, hun dieren en gewassen omgaan, hoor je zelden klagen.

(* www.milieurapport.be)

'Ik ben een pietje precies'

In onze 10-kop-pige redactie is hij de oudste, maar met zijn 85 blijft hij nog altijd heel goed bij de zaak. Joris Willaert –grondlegger van federaal parlements-lid Evita Willaert-bezorgde het Zilverblad een nieuwe look die ons blad aantrekkelijker en toegankelijker maakte. Als het op teksten aankomt, noemt hij zichzelf een 'kommaneuker' en pietje precies. Toch kunnen we het goed met mekaar vinden. Graag even voorstellen, Joris Willaert ...

Tot enkele jaren geleden woonde Joris in Aalter. Hij en zijn vrouw Micheline beschikten er over een groot huis dat, na het uitvliegen van Evita en haar broers, veel te ruim was geworden. Werken in de grote tuin was ook niet meer zo evident. Dus werd uitgekeken naar een nieuwe woonst. Die vond Joris in Beernem, bewust vlakbij het station. Aan het ruime gelijkvloers zit een klein tuintje, zodat er nog wat kan geschoufeld worden.

Joris levensverhaal startte in Gent, waar zijn West-Vlaamse ouders zich hadden gesetteld. Hij behaalde er aan Sint-Lucas een A2-diploma handzetter-typograaf. Aan de Gentse Nijverheidsschool kwam daar nog een pedagogisch diploma bij, zodat hij kon gaan lesgeven. Dat deed hij met hart en ziel. Maar eerst werkte hij nog als handzetter in een drukkerij. In een tijd waarin alles digitaal gebeurt, wordt daar lacherig over gedaan.

Wat vond Joris als leraar het belangrijkste? Toen hij voor de klas stond probeerde hij de kinderen op een aangename manier iets bij te brengen. Tegelijk had hij oor voor hun problemen. Hij vond het ook belangrijk dat ze hun eigenwaarde ontdekten. En dat hij zijn leerlingen vertrouwde, bleek die keer, toen hij hen een keertje toestond zelf hun punten te bepalen.

Als boekenwurm had Joris altijd al een zwak voor proza en poëzie. In zoverre dat hij het uiteindelijk niet enkel meer hield bij lezen, maar ook zelf ging schrij-

ven. Om zich daarin te bekwamen volgt hij al enkele jaren de Schrijversacademie in Deinze. Samen met zijn medestudenten bekijkt en bespreekt hij de resultaten van zijn en hun pennenvruchten. Op aandringen van dochter Eva ging Joris ook zijn eigen levensverhaal schrijven. 'Liegen in het donker' verschijnt binnenkort in beperkte oplage.

Dat Joris een taalfreak is en (naar eigen zeggen) een kommaneuker, bewijst hij zelfs op Facebook. Hij wijst er mensen op hun taalfouten. *'Zeker als ze onnozele praat vertellen, of Groen aanvallen!'*, zo voegt hij eraan toe.

In 1994 ontstond in Aalter Groep 94, een anti-De Crempartij die bestond uit socialisten, oud VU-mensen en Groenen. Joris maakte er deel van uit en stond twee keer op de verkiezingslijst. Tot een mandaat kwam het niet, maar de symbolische geste was wel belangrijk. Joris: *'Uiteraard volg ik ook de nationale politiek en reageer ik regelmatig op Facebook. Ik let wel op wat ik er vertel, want soms ben ik het ook niet eens met Groen!'* De coronacrisis veranderde niet zoveel in Joris' leven. Wel miste hij het contact met mensen. Voor een praatje, een pintje, of een uitwaaiwandeling op het strand.

'En als de coronacrisis na afloop iets positief oplevert, wat mag dat dan zijn?', wil ik nog weten. Joris: *'Dat de rijken de kosten betalen. Zelf wil ik wel een stukje bijdragen, ook al ben ik absoluut niet rijk!'*

Made in China

Al vele jaren komt een groot percentage producten uit China en recent ook virussen.

We hebben het geweten, want op de niet zo moeilijk te maken mondkmaskers moesten we wachten tot

China ze kon leveren.

Hoe is het zover kunnen komen? Eigenlijk ligt het in de lijn van de zakelijke

logica: lonen kosten.

Had je destijds koloniën, dan kon je haast gratis beschikken over wat die landen te bieden hadden. Iets of wat zakenman zocht en zoekt in het postkoloniaal tijdperk verder. In de jaren '70 werd een textielabriekje in mijn dorp gesloten en gebeurde de productie voortaan in Marokko. Nu nog is het gemiddelde maandloon er zowat € 300; maar wetend dat het maandloon in Bangladesh € 80 bedraagt, volstaat een simpel rekensommetje om kleding daar te laten maken.

Zowat 40 jaar geleden opende China met groot potentieel zijn deuren. Als senioren hebben wij de wereld van Mao nog gekend. Lonen lagen er erg laag. Dus investeerde het Westen graag in China, ook al was 'Made in China' toen nog synoniem voor 'slechte kwaliteit'.

Ondertussen heeft het land de nodige expertise in eigen handen, zodat die smet verdwenen is. Daardoor kwam een groot deel van de wereldproductie in Chinese handen en is het land een wereldspeler geworden. China wordt nu gepromoot als het beste land om productie te outsourcen.

Het verschil in maandlonen zegt veel. Een boer verdient er € 120. Werken in de fabriek loont meer. In Shanghai bedraagt het minimumloon € 320, maar het gemiddelde ligt op € 1250. Er bestaat dus een grote kloof tussen stad en platteland. Een werkweek telde lange tijd 60 uur, maar intussen officieel 44 uur. In de zoektocht naar goedkope arbeid liggen ook andere Aziatische landen te lonken, maar de knowhow en de infrastructuur zitten in China.

China is met zowat 10 miljard ton de grootste CO2-uitstoter, maar in alle nederigheid moeten we toegeven dat die uitstoot per inwoner lager ligt dan bij ons, ook al hebben we zelf nog nauwelijks zware industrie.

Ons voorbeeld volgend 'koloniseert' ook China, door zich wereldwijd in te kopen in Afrikaanse mijnen en Europese havens.

Als bezorgde ecologen zien we de prijs van de grondstofprijzen mondiaal zakken, zodat men niet geneigd is er zuinig mee om te springen. De bijna gemonopoliseerde productie in China impliceert veel vrachtvervoer. Maar in een geglobaliseerde handel spelen lacunes en verschillen in rechten en normen in de kaart van landen die de lat het laagst leggen. In die sterk geglobaliseerde economie staan wij met onze hoge sociale lasten zwak en is er weinig animo om onze lokale productiekraft sterk te houden.

Terwijl 'de fabriek van de wereld' in China staat, ligt bij ons de werkgelegenheid voor 80% in de diensten- en non-profitsector.

Ook op geopolitiek vlak heeft dit zijn consequenties. Het principe van vragen-aanbod, met focus op 'goedkoop voor alles', blijft de prijszetting bepalen. De ongelijke verloning van arbeid in vele delen van de wereld verdraait elke andere logica. We zijn ver af van 'gelijk loon voor gelijk werk'. Dat bepalen we mee met ons mondiaal koopgedrag, terwijl onze regering roept: 'jobs, jobs, jobs!'.

CO₂ en covid-19

VITAMINE C

	1975	NU	Vershil
ANDIJVIE	4	0,1	-97%
BLOEMKOOK	85	29	-64%
BROCOLI	110	17,8	-84%
CHAMPIGNON	5	4,4	-12%
IJSBERGSLA	3	0,1	-96%
KOMKOMMER	10	0,1	-99%
SLA	10	0,2	-98%
SPERZIEBOON	5	1	-80%
SSPINAZIE	25	0,2	-99%
TOMAAT	15	14,7	-2%
UI	10	6,2	-38%
WINTERPEEN	2	0,1	-95%
WITLOF	5	0	-100%

Ons lichaam heeft een natuurlijk afweersysteem tegen infecties, enz. De kwaliteit van dit afweersysteem hangt onder andere af van de kwaliteit van het voedsel dat we eten. De voedingswaarde van ons voedsel is sinds het gebruik van kunstmest & Co én door industriële bewerking zo sterk gedaald dat ook ons afweersysteem verzwakt is. Tegelijk is de capaciteit van de bodem om CO₂ op te slaan gedaald. De stijging van het kunstmest & Co-gebruik is gelijk aan de stijging van het CO₂-gehalte in de atmosfeer.

Ons verminderd afweer-
vermogen en de stijging
van het CO₂-gehalte inspi-
reerden me, in tijden van
COVID-19, tot het schrij-
ven van dit artikel.

Een goed afweersysteem
beschermt ons tegen infec-
ties.

Voeding speelt een cruci-
ale rol in het verdedigings-
mechanisme van het men-
selijk lichaam.

Vitamines, maar ook spoorelementen als zink en selenium, omega-3-vetzuren en probiotica zijn van belang voor het in standhouden van ons afweersysteem. Door een ernstig tekort aan deze voedingsstoffen kan de weerstand afnemen. Door gezond en gevarieerd te eten nemen we voldoende beschermende stoffen in en is het effect op onze weerstand optimaal.

Hier wringt het schoentje. Is ons voedsel nog wel zo voedzaam? Onderzoek heeft uitgewezen dat de voedingswaarde van onze groenten en fruit achteruit gaat.

Reeds in 1940 voerde men in Engeland onderzoek naar de voedingswaarde van groenten. In 1991 deed men dit opnieuw en de resultaten waren verbluffend. Men zag een behoorlijke achteruitgang in mineralen. Andere onderzoeken bevestigden deze vaststelling.

Hoe kon dit gebeuren? Stef Mintiens, natuurarts: "Vroeger zaaide de boer zijn tarwe en hield bij na de oogst pakweg 5% aan de kant als zaaigoed voor het volgende jaar. Zaaigoedfabrikanten vonden het niet zo leuk dat boeren op die manier zelfbedruipend waren. Ze verkochten liefst zoveel mogelijk zaaigoed, elk jaar opnieuw. Ze kruisten tarwe met een grassoort (onvruchtbare korenaren). Zo konden ze elk jaar opnieuw verkopen. Minder hoera voor ons, want we zijn geen koeien. We verteren dus geen gras en ook geen 'graan' dat genetisch gezien voor 50 % uit gras bestaat.

De zaaigoedfabrikanten verkopen niet enkel zaad natuurlijk, maar het hele pakket: zaaigoed, kunstmeststoffen en bestrijdingsmiddelen.

Dit is één voorbeeld uit het pakket dat onder de noemer "groene revolutie" in de jaren zestig werd gelanceerd: nieuwe variëteiten, gebruik van kunstmest, bestrijdingsmiddelen, monocultuur. Deze methodiek werd met steun van de VN/CGIAR overal in toepassing gebracht.

De desastreuze gevolgen voor ons, maar zeker voor de Derde Wereld, legt Vandana Shiva duidelijk uit in haar boeken en video's. De bodem moet dringend hersteld worden. Een gezonde bodem levert gezond voedsel, maar capteert ook nog eens 50 tC/ha CO₂ (bomen 80 tC).

Verlaging van het CO₂-gehalte in de atmosfeer gaat samen met de gezondmaking van de bodem.

In 1889 ontdekte Julius Hensel dat lavameel het gebruik van kunstmest overbodig maakte.

In de biodynamische landbouw gebruikt men dit lavameel. Zo bevatten groenten/fruit alle mineralen die een mens nodig heeft.

De omschakeling naar bio-landbouw is dan een (eco)logische conclusie. Ons weerstandssysteem zal verhogen en, gelet op de omvang van het akkerareaal wereldwijd, zal het CO₂-gehalte in de atmosfeer dalen.

Lockdown als geschenk

Deze lente werd aan de noodrem van ons maatschappelijk raderwerk getrokken. De meeste zaken konden niet meer 'as usual' doorlopen. Gezondheid ging voor. De aandacht voor de meest kwetsbaren steeg dagelijks. Men vroeg ons ook meer afstand te bewaren. En dat haast mondiaal. Rijdansen kon ineens niet meer, maar er kwam wel tijd vrij om dingen op een rijtje te zetten. Om stil te staan bij dingen waar je ervoor niet naar omkeek. Wie zou ooit bij machte geweest zijn om zowat mondiaal op te roepen tot een retraite?

Bezinnend worden zaken vlugger getoetst op levensvreugde: *vind je plezier in wat je doet, privé of professioneel? Belangrijkste toetsing is of je iets met passie kan doen; want dan kost het geen energie, het laadt je op.* Krijg je, als homo universalis, de kans je te ontwikkelen op meerdere terreinen? Dat vraagt je misschien minder dagen werken, ten voordele van het sociale, hobby's of cursussen. *Kan je liefde ontvangen en geven aan jezelf, je bekenden, maar ook aan onbekenden? (Ubuntu: ik in u, jij in mij.) En naar en van dieren. En heel de natuur?* Kan je jezelf vinden in de evolutie die de maatschappij doormaakt? *Hoe verwerf en integreer je levenswijsheid? Senioren kunnen die schenken. En wijze meesters, maar nog meer het leven zelf..*

Uitgerekend in deze retraitetijd vertelde een buur me dat hij een gitaar had gekocht. Gitaarspelen was een vergeten droom. Van anderen hoorde ik dat ze ineens beseften dat hun werksituatie niet echt bevredigend was. En dat ze daar verandering wilden in brengen.

Lockdown nodigde ook uit om haast en stress in vraag te stellen. Thuis blijvend, bleken gezinsleden en huisdieren te genieten van de aandacht voor mekaar (of niet). Die ervaring wordt meegenomen. Voor anderen gaf dat juist te veel stress. Alleenstaanden voelden de uitdaging hun alleen zijn niet te koppelen aan eenzaamheid. Minder consumeren bleek ook bevrijdend en goed voor het

milieu. Zoals de toppen van de Himalaya zich eindelijk ongesluierd lieten zien. We stelden ons vragen over het rad waarin we met zijn allen rondlopen.

Verder werden velen begrijpelijkerwijze geconfronteerd met existentiële angsten: voor tekorten, banenverlies, ziekte en zelfs de dood. Die angsten durven aankijken, is tegelijk een grote uitdaging, maar getransformeerd kan het ook leiden tot meer zelfvertrouwen. Of tot berusting. Of tot besef van ons aller kwetsbaarheid. Wij senioren staan allicht iets meer stil bij het geschenk van elke dag. Dankbaarheid daarvoor kan dan alleen maar groeien en plaatst vraagtekens bij heel wat automatismen. Dat inzicht wens ik ook jongeren toe.

Wie dezer dagen net aan de dood is ontsnapt, kan ons allen uit ervaring leren over iets waar we niet zo graag bij stilstaan, terwijl leven en dood toch aan mekaar gekoppeld zijn. Wie voor ie gaat rusten, kan zeggen: *'En ik zag dat het goed was'*, heeft een rijk leven geleid.

Een retraite –ook een gedwongen– wordt ook wel eens 'time of renewal' genoemd. Zowel individueel als maatschappelijk biedt ze de kans om na afloop verrijkt in het leven te staan, met nieuwe ideeën en voornemens. Dat kan alleen maar zuiverend zijn voor ieder van ons, ook al bestaat voor sommigen de vrees dat oude aannames opnieuw zullen opduiken.

MIEKE VOGELS

Eventjes de draad oppikken...

In ons lentenummer kondigden we een aantal activiteiten aan die we helaas stuk voor stuk moesten schrappen omwille van de coronamaatregelen. Het wordt ook steeds duidelijker dat het najaar niet coronavrij zal zijn. Hierbij een overzicht van maatregelen die we hebben getroffen:

1. Meerdaagse activiteiten afgelast wegens corona:

- 'Le Nord en transition', onze drie-daagse studiereis naar het Franse Nord-Pas-de-Calais wordt verplaatst van april 2020 naar begin juli 2021.
- De vierdaagse fietstocht door het Antwerpse Rivierenland, voorzien voor augustus dit jaar, wordt verplaatst naar dezelfde datum volgend jaar, 5 tot 9 augustus 2021.
- Met GroenPlus naar Kopenhagen en Aarhus wordt van september 2020 verplaatst naar 19-24 april 2021.

Wie al inschreef voor een van deze reizen ontvangt een bericht via de verantwoordelijken. Wie al een voorschot heeft betaald, kan dit of terugvragen, of laten staan voor dezelfde activiteit van volgend jaar en blijft zo automatisch ingeschreven.

2. Wat met ons Congres Biodiversiteit van 13, 14 en 15 november?

Als het lukt voor de locatie, De Kattenvennen Genk, verplaatsen we ons congres naar mei of juni 2021.

In september starten we opnieuw met de voorbereidende activiteiten, voor zo ver dit past binnen de coronamaatregelen. (Wandelingen, colloquium biodiversiteit/economie, webinar biodiversiteit...)

Wie reeds inschreef en een voorschot betaalde, kan dit: of terugvragen, of laten staan voor dezelfde activiteit van volgend jaar en blijft dan automatisch ingeschreven.

3. Kerstreceptie

We behouden in elk geval de datum van onze Kerstreceptie, namelijk zaterdag 19 december. Samen met het bestuur bekijken we of dit coronagewijs in een zaal kan. Indien niet, organiseren we een outdoor evenement.

Werf mensen voor GroenPlus!

Gebruik het Zilverblad om mensen bij Groen(Plus) te betrekken. Je kan het blad achterlaten in de bib, bij de dokter of op een plaats waar mensen samenkomen. Als je een artikel tegenkomt dat een vriend of een kennis kan interesseren, bezorg het hem/haar, of vraag een extra nummer aan.

Extra nummers kan je opvragen via zilverblad@groen.be, of geef een telefoontje aan Walter Decoene, 0487/68.29.45.

Verantwoording

Tenzij uitdrukkelijk vermeld, berust de verantwoordelijkheid voor artikels en standpunten die in het Zilverblad verschijnen bij de steller ervan.

Colofon

Zilverblad is een uitgave van GroenPlus voor 55+ leden van Groen. Het blad verschijnt in maart, juni, september en december en wordt bij drukkerscollectief De Wrikker cvba gedrukt op cyclusPrint papier van 100% gerecycleerde vezels.

Verantw. uitgever: Mieke Vogels, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel.

Eindredactie: Walter Decoene.

Werkten mee aan dit nummer: Bert Weyts – Mieke Vogels – Etienne Hoeckx – Rita Van de Voorde – Walter Decoene – Catherine Stepman – Frans Coenen – Remi Heylen – Frans Roggen.

Redactieraad: Catherine Stepman – Elle Van Loy – Etienne Hoeckx – Frans Roggen – Ingrid Pira – Joris Willaert – Marleen De Vry – Mieke Vogels – Rita Van de Voorde – Walter Decoene.

Foto's: Walter Decoene – #beternacorona – Spaanse griep

Op het internet?

Natuurlijk. Elk nummer verschijnt op de www.groen-plus.be, de website van GroenPlus. En je vindt er ook nog heel wat andere interessante informatie.

Uitschrijven voor de papieren versie kan, met een brief(kaart) aan: Redactie Zilverblad, p/a Henri De Braekeleerlaan 47a, 2630 Aartselaar, of een e-mail aan walter.decoene@gmail.com

Corona kwam binnen door het sleutelgat

Mijn grootvaders zijn tot hun dood thuis gebleven. Pa zijn pa woonde in zijn eigen tuin, waar tante Nana haar mooie, moderne huis had laten bouwen; met washok, schop, een bleek en een groentetuin. Daar zat hij bij de stoof. In een rieten stoeltje. Ik was als de dood voor de mens. Bij het binnenkomen moest je aan hem voorbij en dan begonnen zijn voeten te bewegen. Rennen voor je leven! Toen hij in 't jaer '57 terugkeerde naar zijn plek in de stamboom, kon ik gerust op vakantie. Je bleef in je kot, als ouwe mens. Tante had het grote lot getrokken. Kreeg misschien een kindsdeel extra, tot grote afgunst van de acht anderen. De oorlog was wel al gedaan, maar het was nog altijd geen vetpot. Mijn oorlogsbroer was zo mager, dat je je pijn deed als je hem waste, zei moeder.

Toen de tante van ons moeder stierf, had ze een verschrikkelijke lijdensweg achter de rug, doorligwonden inbegrepen. Ze werd verzorgd door tante Angèle, die in het ouderlijk huis was blijven wonen. Ze had daar haar gezin van 4 kinderen opgevoed, zorgend voor haar vader en haar tante. Toen mijn neef daarover, voor de crisis, aan een koffietafel herinneringen ophaalde, was dat weliswaar grappig, maar niet om mee te lachen.

“Ik ga wel naar een home”, zei ons moeder, ‘of beter, geef mij dan maar een spuitje.” Op haar 91 ging ze naar een home. Op mijn aandringen. Ze is er wekenlang boos gebleven, op mijn broer. Beeld maar geen klank. Broer heeft er nog schuldgevoelens van.

Bij mij leeft in de krochten van mijn geest het beeld van het oudepekeshuis. Ik vond het bij ons moeder in het “home” best gezellig, in het cafetaria. Maar enthousiast krijg je er mij niet voor. Je moet er het beste van maken. 't Duurt niet lang.

Ik zit graag bij mijn leeftijdsgenoten. Maar ook bij mijn kleinkinderen. Ik geniet ervan naar de avonturen te luisteren van mijn oudste, in háár WZC. Hoe hard ze moet knokken. Hoe goed haar team in de wiggel is. Ze heeft ervoor gekozen. Dat vind ik fantastisch. Maar wat er nu gebeurt, ruikt naar generatie-apartheid. Gelukkig is er FaceTime.

Het beleid houdt nu de vitalen zolang mogelijk in hun eigen kot. Met als resultaat: extra-oude bewoners in het WTC. Meer dan de helft hulpbehoevend. “Bijhouden” is terug de kerntaak. Om een echt verpleeghuis te zijn, ontbreekt het aan middelen en verplegend personeel. Dat hebben wij in deze tijden van corona effenaf duidelijk gezien. Onder het motto: Zet ze bijeen en zorg dat ze niet meer buitenkomen, ging men de druk op de ziekenhuizen te lijf. Maar corona kwam binnen door het sleutelgat.

Doe er maar iets aan, wees creatief, maak mondmaskers uit oude onderbroeken. Stond daar geen roestige zuurstoffles?

Mijn hart bloedde toen mijn beste vriend, mijn zwager in een WZC werd binnengeleverd. Maar als je begint te malen en je zit stijf van de angst de hele dag alleen. Wat moet je dan doen? Het deed hem deugd als wij kwamen. In de cafetaria. Goeie wijn. Slechte sigaretten. Breekt daar toch die plaag uit en spelen ze katteke-buiten-sluit. Ik kon hem niet eens meer vertellen dat het ook voor ons erg was, dat ik de kleinkinderen niet meer moest bijhouden. Ze zijn een paar keer langsgekomen, handjes op hun rug. En dan denk ik aan nonkel Zwagers, die denkt dat corona een pint is met een schijffe citroen. Is hij niet te bang? Mag hij niet in onze bubbel.